

**AUTISM
FRIENDLY
SPACE**

**2 КВІТНЯ - ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ
ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО
АУТИЗМ.**

**КВІТЕНЬ - МІСЯЦЬ,
ПРИСВЯЧЕНИЙ ЦЬЙ ТЕМІ.**

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- позитивна динаміка у соціальному і комунікативному розвитку дітей
- залучення дітей та дорослих з РАС у суспільне життя

*Розлади аутичного спектра (РАС) або аутизм – це сукупність розладів, які відзначаються дефіцитом спілкування та соціальної взаємодії.

МІСІЯ:

Створення дружнього середовища, де люди з аутизмом* відчують себе повноправними членами суспільства.

Заклади сфери послуг можуть посприяти цьому, шляхом запровадження змін, відповідно до потреб людей з РАС. Також заклади можуть долучитися до підвищення рівня обізнаності суспільства стосовно особливостей людей з розладами аутичного спектра.

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ:

- залучення людей з РАС до соціального та культурного життя громадськості
- доступ до культурних об'єктів та громадських місць для сімей дітей з аутизмом на національному та міжнародному рівнях з метою просування аналогічних проектів
- збільшення рівня обізнаності стосовно аутизму для співробітників закладів сфери послуг та відвідувачів
- підвищення інформованості та лояльності суспільства до людей з РАС
- створення дружнього середовища: адаптація культурного простору для людей з РАС
- створення комплексної моделі підтримки для людей з РАС на всіх етапах відвідування громадських місць

РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНЬОГО ОПИТУВАННЯ

Провівши опитування серед батьків дітей з аутизмом, ми зробили наступні висновки стосовно того, які місця користуються найбільшим попитом. Та що можна зробити для того, щоб громадський простір був найбільш комфортним.

БАТЬКИ НАЙБІЛЬШЕ ЗАЦІКАВЛЕНІ

У місцях загального користування, як, наприклад, кінотеатри, театри, розважальні центри для дітей.

Є окрема необхідність підвищення рівня обізнаності персоналу сфери обслуговування (перукарні, стоматологічні клініки, супермаркети тощо).

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПОТРЕБИ

У ігрових кімнатах є правило, що дитина має знаходитися там у шкарпетках, але наш син не може перебувати у шкарпетках без взуття, він знімає шкарпетки, іноді нам дозволяють обробляти його ніжки антисептиком для рук, і тоді впускають його босоніж, але часом персонал відмовляється виявляти розуміння.

Коментар від мами дитини з аутизмом.

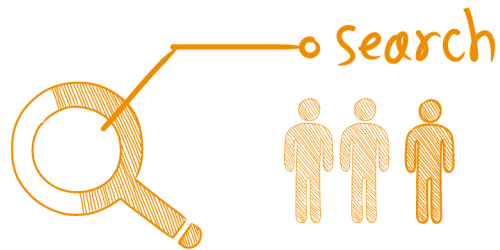
ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЯКІ ЗАВАЖАЮТЬ ВІДВІДУВАТИ ГРОМАДСЬКІ МІСЦЯ:

- засудлива реакція оточуючих
- некомпетентність персоналу
- гучні звуки
- натовп
- яскраве світло
- відсутність візуальної підтримки

Однією з головних проблем аутизму є труднощі в спілкуванні. Тому діти з аутизмом більше ніж їх однолітки, потребують розвитку соціальних навичок. Вони, до речі, формуються також і під час регулярного відвідування громадських місць, - це частина терапії для дітей. Їм потрібна практика. Надалі багато дорослих і дітей, які набули такого досвіду, зможуть без перешкод відвідувати громадські місця.

Саме тому, ми маємо на меті створення дружнього до людей з РАС середовища та формування толерантного суспільства.

**МИ НЕ ОЧІКУЄМО, ЩО КОЖЕН
БУДЕ ЕКСПЕРТОМ З АУТИЗМУ,
АЛЕ, НА НАШУ ДУМКУ, КОЖЕН
МАЄ РОЗУМІТИ АУТИЗМ**

Рух "autism friendly space", який зараз охоплює весь світ, почався у 2007 році. До нього долучаються різноманітні заклади: кінотеатри, музеї, зоопарки, кафе, перукарні, ВНЗ. Наліпки з написом "autism friendly space" говорять відвідувачам, що в цьому місці знають, що таке аутизм, і не злякаються, якщо людина поводитиметься нестандартно.

3 жовтня 2011 року, на Бродвеї, деякі з відомих мюзиклів проходять у дружньому до людей з аутизмом форматі: з мюзиклів прибираються гучні звуки та світлові ефекти, світло в залі частково вимкнене, глядачі можуть спокійно переміщатися по залу та відпочивати у спеціальних тихих кімнатах.

Центр Кеннеді влаштовує адаптовані концерти класичної музики, де діти й дорослі з аутизмом слухають Чайковського, Гайдна, Бетховена, Малера та Шостаковича.

Музеї відомого Смітсонівського інституту (США) регулярно відкривають двері для людей з аутизмом у ранковий час, коли музей ще зачинений для інших відвідувачів.

АКТУАЛЬНІСТЬ

У всьому світі кількість дітей з діагнозом «аутизм» зростає щороку. Розлади спектра аутизму у середньому спостерігається в світі у кожній сотій дитини.

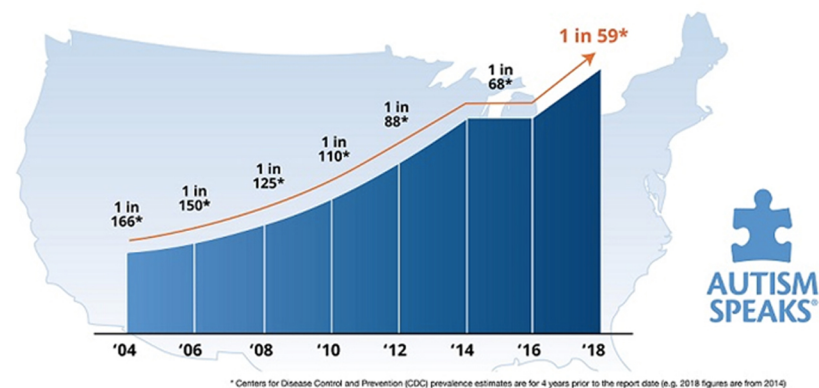
За даними Організації Об'єднаних Націй, наразі в усьому світі проживають близько 67 мільйонів осіб з розладами аутистичного спектра (РАС), що становить понад 1% від усього населення планети.

За останні 10 років розповсюдженість РАС збільшилася у 10 разів: кожні 20 хвилин реєструється новий випадок аутизму (neuronews.com.ua).

На жаль, більшість з людей РАС не пристосовані до життя в соціумі. Це велика економічна та соціальна проблема.

У європейських країнах, за умови фахової організації навчально - виховного процесу, діти з РАС досягають значних успіхів у навчанні та соціальному житті.

Estimated Autism Prevalence 2018

**Ймовірна поширеність аутизму за даними на 2018 р. (дані CDC (Center for Disease Control and Prevention - Центр з контролю та профілактики захворювань США).*

За даними CDC, кожній 59-ій дитині в США діагностують аутизм: у кожного 37-го хлопчика та у кожної 151-ї дівчинки.

Згідно з даними Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України, кількість людей зросла у 2,5 рази. Показник розповсюдженості стабільно збільшується: 2007 р. – на 28,2%; 2008 р. – 32,0%; 2009 р. – 27,2%; 2010 р. – 35,7% (neuronews.com.ua). Ця статистика неповна, тому що в Україні багато батьків не хочуть ставити дітей на облік, що в свою чергу, пов'язанно з низьким рівнем діагностики.

АКТУАЛЬНІСТЬ

ДОСВІД ІНШИХ КРАЇН

Шотландія
Великобританія
Північна Ірландія
Англія
Нідерланди
Росія
Австралія
Канада

Україна лише на початку шляху до інклюзії та до створення суспільства, дружнього до людей, як з фізичними, так і з ментальними розладами.

Надлишок освітлення, шуму, натовп навколо та інші сенсорні стимули легко можуть спровокувати небажану поведінку дитини з аутизмом, з якою практично неможливо впоратись у громадському місці. Це призводить до ізоляції усієї родини.

Дорослі та діти з аутизмом не можуть з такою легкістю, як ми, відвідувати культурні та розважальні заклади. Саме через труднощі у поведінці, спілкуванні та сенсорному сприйнятті, вони потребують особливих умов. Люди з надмірною сенсорною чутливістю сприймають звуки, запахи, кольори, дотики і смаки інакше. Звичайний шум у місцях скупчення людей може видатися їм нестерпним.

Їм важче спілкуватися та розуміти правила навколишнього світу.

Кожна нова ситуація для них – можливий привід для стресу. Незначні зміни у типовій ситуації можуть їх налякати. Тому громадський простір для таких дітей і дорослих потребує змін.

**ТЕРМІН ВИКОНАННЯ:
БЕРЕЗЕНЬ 2019 – 2022 Р.Р.**

**ЕТАПИ
ВИКОНАННЯ:**

ПІДГОТОВКА:

- налагодження зв'язків із керівництвом обраного закладу
- презентація проекту
- обговорення особливостей реалізації в певному закладі (кількість персоналу, адаптивність простору тощо)
- узгодження умов співробітництва з іншими організаціями стосовно програми та вартості тренінгу для персоналу та волонтерів.

РЕАЛІЗАЦІЯ:

- проведення тренінгів
- створення простору (обладнання, візуальна пам'ятка, карта).

ПРОМІЖНИЙ АНАЛІЗ:

- аналіз ефективності проведених заходів, адже проект довготривалий.

ДЛЯ КОГО ЦЕЙ ПРОЕКТ:

- Українського суспільства
- Семей з дітьми з аутизмом, для яких відвідування громадських місць має стати більш комфортнішим
- Персоналу у громадських місцях загального користування (театри, кінотеатри, супермаркети, ігрові кімнати).

Сенсорна карта повинна бути доступною для завантаження на сайті кінотеатру або музею, її можна видавати відвідувачам перед спеціальними заходами.

- Візуальна пам'ятка з правилами поведінки у кінотеатрі / театрі / ігровій кімнаті тощо
- Зона відпочинку (крісла-мішки, шумопоглинаючі навушники).

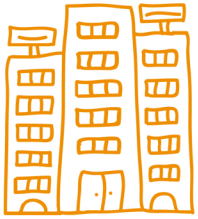

НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ:

- Створення інформаційного пакету для громадськості, керівництва та персоналу закладів сфери послуг
- Просування ідей толерантного ставлення серед учнів та студентів за допомогою відповідної літератури, соціальних мереж та залучення лідерів думок
- Підвищення обізнаності персоналу закладів сфери послуг (проведення тренінгів, семінарів, інших тематичних заходів, просування літератури)*
- Створення універсального простору (універсальний дизайн) у громадських та розважальних закладах**
- Створення мапи України "autism friendly space"
- Створення соціальних відео-роликів з метою підвищення рівня обізнаності й толерантності суспільства.

*Тренінг повинен пояснювати особливості людей з аутизмом, їхню можливу поведінку, надавати план дій для співробітників у різних ситуаціях.

**Універсальний дизайн означає дизайн предметів, оточення, програм та послуг, який покликаний зробити їх максимально придатними до користування усіма людьми без необхідності у адаптації або спеціального дизайну. Це може також включати створення сенсорної карти – стандартного плану приміщення, на якому певним кольором або символом позначені місця, які можуть викликати сенсорне перевантаження.

УМОВИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДЛЯ КОМФОРТНІШОГО ВІДВІДУВАННЯ КІНОТЕАТРІВ

Багато сімей дітей з аутизмом ніколи не були у кінотеатрі, побоюючись можливих реакцій оточуючих. Проте кінопокази, що дружні до людей з аутизмом, є нормою в більшості великих кінотеатрів.

В Україні, наразі, відсутнє лояльне, адаптивне середовище для таких людей, а подібні покази є тільки разовими акціями.

Потрібно розуміти, що діти з аутизмом та їхні батьки не можуть піти в кіно або театр, як звичайні сім'ї, тільки через те, що у дітей з РАС є проблеми зі спілкуванням, поведінкою та сенсорним сприйняттям. Похід до кінотеатру або театру для дитини з аутизмом – це частина великої і серйозної терапії для навчання основам спілкування, та самостійності в майбутньому.

Люди з аутизмом потрібні суспільству, тому що багато з них – мають свої унікальні здібності та високий інтелект. Ми хочемо, щоб особливі діти жили у суспільстві, де є і різні люди та трапляються різні ситуації. А це можливо тільки через соціалізацію.

- підбір часу сеансу, коли у кінотеатрі менше людей
- відсутність реклами (трейлерів)
- частково вимкнене світло у залі
- можливість ходити під час сеансу
- відчинені двері у глядацьку залу
- зниження звуку
- короткометражні покази
- доступна ціна
- підвищення обізнаності співробітників
- можливість на кілька хвилин опинитися на самоті перед сеансом для дітей (зазвичай перед сеансом у холі дуже людно, а під час перегляду панує спокійніша атмосфера, але якщо дитина роздратується перед сеансом, через надмірну кількість людей і шуму, то заспокоїти її навряд чи вдасться)
- наявність шумопоглинаючих навушників (додатково, за можливості)
- інфографіка для орієнтування у просторі (дітям з РАС важко справлятися із звичними процесами, коли у них перед очима немає чіткої структури того, що де знаходиться)
- показ інформативного позитивного відеоролику про особливості РАС перед іншими сеансами.

У СУПЕРМАРКЕТАХ

- обізнаність/толерантність персоналу
- приглушене світло (освітлення, особливо люмінесцентне, може бути пригнічуючим для аутичних людей. Скрізь, де це можливо, при збереженні безпеки приміщень, світло повинне бути затемнене або вимкнене)
- відсутність гучної музики та аудіо-реклами (за можливості, у магазині зменшена кількість оголошень та інші контрольованих шумів)
- за можливості, не використовувати гучномовці
- обмеження переміщення візочків для продуктів
- один день на тиждень, або певні години, коли такі умови можуть застосовуватися.